ประวัติ
บ้านหนองฮี

จัดทำโดย
คณะหมู่บ้าน
ตำบลหนองฮี อำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม

คำนำ

ประวัติบ้านหนองฮี เป็นประวัติศาสตร์สังคมที่บอกเล่าความเป็นมาของบ้าน หนองฮี ตั้งแต่ยุคเริ่มต้นของการอพยพถิ่นฐานที่อยู่อาศัยมาหลายพื้นที่ จนมาถึงปัจจุบัน

หนังสือประวัติบ้านหนองฮี เป็นการรวบรวมข้อมูลจากการบอกเล่าของผู้เฒ่าผู้แก่จากรุ่นสู่รุ่นและจากหนังสือ ที่ระลึกฉลองสมณศักดิ์พระครูสุนันท์ธรรมสถิตย์ โดยการวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลที่มีอยู่เดิมและเพิ่มเติมในบางส่วนให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยได้รับความร่วมมือจากหลายภาคส่วน ประกอบด้วย ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้นำชุมชน หน่วยงานราชการต่างๆ ในพื้นที่

โดยเนื้อหาจะประกอบไปด้วย ข้อมูลประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน ข้อมูลของวัดและข้อมูลหน่วยงานราชการต่างๆ ในพื้นที่ ตลอดจนข้อมูลขนบธรรมเนียมประเพณี ฮีตสิบสองคองสิบสี่ ซึ่งคณะผู้จัดทำได้เล็งเห็นความสำคัญ จึงจัดทำหนังสือประวัติบ้านหนองฮีขึ้น เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ มิให้สูญหาย เพื่อให้อนุชนคนรุ่นหลังได้ศึกษาและนำไปใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ ต่อไป

ทั้งนี้คณะผู้จัดทำ ขอขอบคุณบรรพชนของชาวหนองฮีทุกท่านที่ได้สืบทอดข้อมูลไว้ให้ลูกหลานได้ศึกษา ขอขอบคุณผู้ที่ร่วมในการวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลทุกๆ ท่าน และขอขอบคุณท่านที่ให้การสนับสนุนให้การจัดทำประวัติบ้านหนองฮี จนประสบความสำเร็จในครั้งนี้ ในนามของคณะผู้จัดทำ ขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ เป็นอย่างสูง

คณะผู้จัดทำ

13 มกราคม 2568

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำประวัติบ้านหนองฮีในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ดีด้วยความร่วมมือจากหลายฝ่ายในการให้ข้อมูลและวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลร่วมกัน จนได้บทสรุปสุดท้าย ผู้จัดทำจึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ ขอขอบคุณนายโกเมศ คงอยู่ นายกอบต.หนองฮี ที่ให้การสนับสนุนในการจัดเวทีวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลและสนับสนุนบุคลากรในการบันทึกข้อมูล และจัดทำข้อมูล ขอขอบคุณนางสาวภัสร์นลิน บุญทองเถิง นางสาวอัจฉรา พิมทา ผู้บันทึกข้อมูลและขอขอบคุณนางสาวมัลลิกา จันทร์ไตรรัตน์ ผู้จัดทำรูปเล่ม ขอขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมทุกๆ ท่าน ที่ได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์สังเคราะห์ร่วมกัน ขอขอบคุณนายพิทักษ์ แสงผา ผู้จัดทำหนังสือประวัติบ้านหนองฮี ในหนังสือที่ระลึกในการฉลองสมณศักดิ์ พระครู สุนันท์ ธรรมสถิต อดีตเจ้าคณะตำบลหนองฮี

ขอขอบคุณข้อมูลจาก นายสมยง มุลเมือง นายประโยชน์ มาภา ในการนำข้อมูลคำบอกเล่าจากคุณพ่อผ่าน ขันตีและคุณพ่อธรรมรส แสงผา ผู้บอกเล่าข้อมูล ขอขอบคุณข้อมูลจากวัดดำรงเมธยาราม วัดป่าเมธาวิเวก วัดป่าหนองฮีและหน่วยงานราชการต่างๆ ในพื้นที่ในการให้ข้อมูลของแต่ละหน่วยงานที่นำมาประกอบในการจัดทำหนังสือเล่มนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอขอบคุณ นายวิรัช กานานนท์ (เขยหนองฮี) ผู้ประพันธ์บทกลอนเกริ่นนำหน่วยงานต่างๆ

คุณค่าและประโยชน์ในการจัดทำหนังสือเล่มนี้ผู้จัดทำขอมอบเป็นเครื่องบูชาคุณงามความดีแห่งบรรพชน วิญญูชนชาวบ้านหนองฮี ที่ได้สืบทอดบอกเล่าแก่ลูกหลานรุ่นสู่รุ่นสืบต่อกันเรื่อยมาหากมีสิ่งใดขาดตกบกพร่อง หรือผิดพลาดประการใด ผู้จัดทำขออภัยในความบกพร่องและผิดพลาดนั้นๆ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการจัดทำหนังสือประวัติบ้านหนองฮีในครั้งนี้ จะเกิดประโยชน์สำหรับลูกหลานผู้สนใจ และหน่วยงานราชการต่างๆ ในพื้นที่ในการประกอบการศึกษาและประเมินผลงานต่างๆ ของหน่วยงานต่อไป

พัฒนา จันทร์ศรีเมือง

13 มกราคม 2568

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
– ประวัติบ้านหนองฮี	1
– ที่ตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ	3
– การแบ่งเขตการปกครอง	3
– สถานที่สำคัญ	5
– วัฒนธรรมประเพณีของหมู่บ้านหนองฮี (ฮีต 12 คอง 14)	16
ภาคผนวก	**18**

ประวัติบ้านหนองฮี

ตำบลหนองฮี อำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม

๑. ประวัติบ้านหนองฮี

ประวัติ แรกเรื่องเริ่ม แต่เดิมที
บ้านหนองฮี เผ่าภูไท ให้ได้เห็น
ชนสามกลุ่ม รวมกันมา ฝ่าลำเค็ญ
เดี๋ยวนี้เป็น ชุมชนใหญ่ ฝักใฝ่ธรรม

วิรัช กานานนท์ เขยหนองฮี

๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๗

เดิมชาวหนองฮีเป็นเผ่าภูไท ตั้งถิ่นฐานที่เมืองอ่างคำ แขวงคำม่วน ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้พากันอพยพ ข้ามแม่น้ำโขงทางเมืองนครพนมมาตั้งถิ่นฐานที่บริเวณบ้านดงหมู อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนมในปัจจุบัน แล้วก็ได้อพยพมาอยู่บ้านป่าติ้ว (บ้านนาง้ิว ตำบลนามะเขือ อำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนมในปัจจุบัน) แล้วอพยพมาอยู่บ้านห้วยไหล่ (บริเวณทิศใต้ของบ้านนายอ ตำบลนางาม อำเภอเรณูนคร จังหวัดนครพนมในปัจจุบัน) และบ้านเหล่าป่าผาง (ตั้งชื่อตามต้นไม้ชื่อต้นฝาง) อยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของบ้านโพนทันหมู่ที่ ๓ ตำบลหนองฮี อำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม (ที่ตั้งสำนักสงฆ์ห้วยแคน ในปัจจุบัน) และได้อพยพมาทางทิศใต้มาอยู่ที่บ้านโพธิ์ชัย (บริเวณทิศตะวันตกของบ้านผักอีตู่ ตำบลหนองฮี

อำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม ในปัจจุบัน) ต่อมาเกิดโรคระบาดอย่างรุนแรง จึงได้อพยพโดยแบ่งเป็น ๓ กลุ่ม ได้แก่

๑. อพยพไปทางทิศใต้ บ้านนาเชือก ตำบลหนองเทาใหญ่และบ้านม่วง ตำบลโคกสูง ในปัจจุบัน

๒. อพยพไปทางทิศเหนือ บ้านกุงโกน ตำบลหนองฮี

๓. อพยพไปทิศตะวันออก ของบ้านโพธิ์ชัย พบหนองน้ำแห่งหนึ่งมีลักษณะยาวรี (ภาษาอีสานเรียกว่า **ฮี**) ปัจจุบันปรากฏเป็นสระน้ำหลังตลาดสดชุมชนหนองฮี เป็นกรรมสิทธิ์ของวัดดำรงเมธยาราม จึงได้ตั้งรกรากอยู่บริเวณนั้น จึงได้ตั้งชื่อหมู่บ้านตามลักษณะหนองน้ำแห่งนั้นว่า **บ้านหนองฮี** เมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๕๓๓ – ๒๔๓๘

<u>ตามสันนิษฐาน ๓ ข้อนี้</u>

๑. เมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๔๓๓ (ตามเอกสารการก่อตั้งวัดดำรงเมธยาราม)

๒. เมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๔๓๖ (ตามการฉลองสมโภชศาลาการเปรียญฉลอง ๑๐๐ ปี บ้านหนองฮี ของวัดดำรงเมธยาราม พ.ศ. ๒๕๓๖)

๓. เมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๔๓๘ (ตามคำบอกเล่าของผู้เฒ่าผู้แก่ได้อพยพมาตั้งถิ่นฐานที่บ้านหนองฮีรุ่นแรก)

และได้อาศัยอยู่บริเวณนี้เรื่อยมา โดยปรากฏชื่อ บ้านหนองฮี ตำบลหนองฮี อำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม จนถึงปัจจุบัน โดยมีต้นตระกูล ดังนี้

๑. ตระกูลแสงผา
๒. ตระกูลกิมาลี
๓. ตระกูลจันทร์ศรีเมือง
๔. ตระกูลมุลเมือง/มูลเมือง
๕. ตระกูลด้วงโต้ด
๖. ตระกูลอ้วนดวงดี
๗. ตระกูลคำหุ่ง
๘. ตระกูลผาสุข
๙. ตระกูลมาภา

ต่อมาได้มีตระกูลต่างๆ เข้ามา เช่น ตระกูลบุตรสีผา ตระกูลคุ้มหนองฮี ตระกูลชัยมงคล ตระกูลปรณกรณ์ ตระกูลแสงชา/แสงเดชา และตระกูลขันตี

๒. ที่ตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศ ชุมชนหนองฮี ส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูง ลักษณะดินเป็นดินผสมหินลูกรัง ซึ่งเหมาะในการปลูกทำการเกษตร บริเวณรอบๆ หมู่บ้านจะเป็นป่าไม้เต็งรังและมีลักษณะเป็นป่าชุมชน บางส่วนก็เป็นป่ายางพารา ยาสูบข้าวโพดหวาน มีลำห้วยเล็กไหลผ่านหลายสาย แต่แหล่งน้ำในการเกษตร ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการแหล่งน้ำที่สำคัญได้แก่ กุดก่ำ ห้วยแคน หนองแซง ห้วยไผ่ หนองหูหมาน และฝายฮ่องพันเฮือ

อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ติดกับ	บ้านโพนทันกลาง หมู่ที่ ๙ ตำบลหนองฮี อำเภอปลาปาก
ทิศใต้	ติดกับ	บ้านหนองกุง ตำบลโคกหินแฮ่ อำเภอเรณูนคร
ทิศตะวันออก	ติดกับ	บ้านคำผาสุก ตำบลเรณูนคร อำเภอเรณูนคร
ทิศตะวันตก	ติดกับ	บ้านนาสะเดา หมู่ที่ ๘ ตำบลหนองฮี อำเภอปลาปาก

๓. การแบ่งเขตการปกครอง

เดิมบ้านหนองฮี ขึ้นอยู่กับตำบลปลาปาก อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๗ ยกฐานะขึ้นเป็นตำบลหนองฮี กิ่งอำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม และปี พ.ศ. ๒๕๑๔ กิ่งอำเภอปลาปากยกฐานะเป็นอำเภอ และตำบลหนองฮีขึ้นกับอำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนมโดยบ้านหนองฮีแบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๒ หมู่ คือ บ้านหนองฮี หมู่ที่ ๑ และบ้านหนองฮี หมู่ที่ ๒ ต่อมา ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ แยกหมู่บ้านจากหมู่ที่ ๑ เป็นบ้านหนองฮี หมู่ที่ ๑๑ และแยกหมู่ที่ ๒ เป็นบ้านหนองฮี หมู่ที่ ๑๒ รวมเป็นบ้านหนองฮี ๔ หมู่บ้านจนถึงปัจจุบัน

ทำเนียบผู้ใหญ่บ้านหนองฮี

๓.๒.๑ หมู่ที่ ๑

๑. นายลุน กิมาลี (ได้รับนามพระราชทานว่า หลวงวิเศษ)

๒. นายเถิน แสงผา (ได้รับนามพระราชทานว่า ชัยแสง แสงผา)

๓. นายทอง อ้วนดวงดี

๔. นายบรรลือ โคตตะวงศ์ (ต่อมาดำรงตำแหน่ง กำนันตำบลหนองฮี)

๕. นายโนน มาภา (ต่อมาดำรงตำแหน่ง กำนันตำบลหนองฮี) และได้รับรางวัลกำนันยอดเยี่ยม

๖. นายเฉลิม มาภา

๗. นายชวนมา ด้วงโต้ด

๘. นายนิยม กิมาลี (ต่อมาดำรงตำแหน่งกำนันตำบลหนองฮี)

๓.๒.๒ หมู่ที่ ๒

๑. นายหอมสมบัติ จันทร์ศรีเมือง

๒. นายอินทร์ แสงชา (ได้รับนามพระราชทานว่า หมื่นชิต แก้วกราน) (กำนันตำบลหนองฮีคนแรก)

๓. นายทุม คำหุ่ง

๔. นายไข่ ชัยมงคล

๕. นายเรือง มาภา

๖. นายผ่าน ขันตี

๗. นายเหลือ แสงผา

๘. นายสุทิศ คงอยู่ (ต่อมาดำรงตำแหน่งกำนันตำบลหนองฮี) ได้รับรางวัลกำนันยอดเยี่ยม

๙. นายสีคุณ กิมาลี

๑๐. นายสุทิศ คงอยู่ (ต่อมาดำรงตำแหน่งกำนันตำบลหนองฮี) ได้รับรางวัลกำนันยอดเยี่ยม

๑๑. นายพิชิต สุระทอน

๓.๒.๓ หมู่ที่ ๑๑

๑. นายเจริญ มาภา ได้รับรางวัลผู้ใหญ่บ้านยอดเยี่ยม

๒. นายคำหม่อน จันทร์ศรีเมือง

๓. นางเดชศิลป์ คณะพล ได้รับรางวัลผู้ใหญ่บ้านยอดเยี่ยม

๔. นายคำยาด บัวชุม

๕. นายสัจจา มูลเมือง

๖. นายสถิน นามวงค์

๓.๒.๔ หมู่ที่ ๑๒

๑. นายเชวง ด้วงโต้ด (ต่อมาดำรงตำแหน่งกำนันตำบลหนองฮี) ได้รับรางวัลกำนันยอดเยี่ยม

๒. นายที่ถาน เทพคำราม ได้รับรางวัลผู้ใหญ่บ้านยอดเยี่ยม

๓. นายชาติสยาม สมบัติกำไร

๔. สถานที่สำคัญ

๔.๑ วัด

๑. วัดดำรงเมธยาราม

วัด	ขัดเกลาใจ	ไม่ให้หลง
ดำรงค์	ธรรมน้อมไว้	ใส่เกศา
เมธี	ปราชญ์ล้ำเลิศ	เกิดปัญญา
ยาราม	อารามมา	สุขได้หายกังวล

วิรัช กานานนท์ เขยหนองฮี

๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๗

ตั้งอยู่ที่บ้านเลขที่ ๒ บ้านหนองฮี หมู่ที่ ๒ ตำบลหนองฮี อำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๓๓

เจ้าอาวาส

๑.พระอาจารย์ต้น	๗. พระอาจารย์เผ้า
๒. พระอาจารย์แสง	๘. พระอาจารย์ธรรมรส
๓. พระอาจารย์ลุน	๙. พระอาจารย์กิ้ม
๔. พระอาจารย์อินทร์	๑๐. พระอาจารย์แก้ว โอภาโส
๕. พระอาจารย์กินรี	๑๑. พระอาจารย์เคน
๖. พระอาจารย์หนัน	๑๒. พระมหาสุชา

๑๓. พระอาจารย์ค้าย
๑๔. พระอาจารย์จันโท
๑๕. พระอาจารย์พล
๑๖. พระอาจารย์เตือน
๑๗. พระอาจารย์สมสนุก
๑๘. พระอาจารย์อำคา ปัญญาวโร
๑๙. พระอาจารย์โก้ สัปปัญโญ
๒๐. เจ้าอธิการสุจิตร กันตะสีโล
๒๑. พระอาจารย์ไกรสร สันตะจิตโต
๒๒. พระอาจารย์สนิท จันทิโย
๒๓. พระครูสุนันท์ธรรมสถิตย์ (สนุก สุทันโต)
๒๔. พระครูธรรมรงค์สังฆการ

๒. วัดป่าเมธาวิเวก

วัด หนึ่งชายทุ่ง บ้านหนองฮี
ป่า มะม่วง เขียวขจีรอบด้าน
เมธา ต่างยินดี แซ่ซ้อง
วิเวก จิตไม่ฟุ้งซ่าน หมดสิ้นสงสัย

กลอนติดต้นมะม่วง ไม่ทราบผู้ประพันธ์

วัดคือ ศูนย์ฝึกใจ ให้สุขล้ำ
ป่า ป่าแห่งธรรม ดำรงศรี
เมธา คือนักปราชญ์ ฉลาดดี
วิเวกนี้ สุขสงบ พบทางธรรม

วิรัช กานานนท์ เขยหนองฮี
๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๗

วัดป่าเมธาวิเวกตั้งอยู่เลขที่ ๑๓๐ หมู่ที่ ๑ บ้านหนองฮี ตำบลหนองฮี อำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนมสังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย วัดป่าเมธาวิเวก ตั้งวัดเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๕ โดยการนำของหลวงปู่พิเศษและนายไชยแสง แสงผา ซึ่งเป็นผู้ใหญ่บ้านในขณะนั้น เมื่อก่อนเป็นเพียงที่พักสงฆ์ที่ชาวบ้านได้สร้างศาลาชั่วคราว ให้หลวงปู่โสม ซึ่งเป็นหลานของหลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต พักในช่วงที่หลวงปู่กินนรี จนฺทิโย ซึ่งเป็นลูกหลานชาวหนองฮีโดยกำเนิดได้กราบนิมนต์ท่านมาช่วยเหลือชาวบ้าน เนื่องจากสมัยก่อนชาวบ้านหนองฮีเชื่อเรื่องผีและนับถือผีมากจนกระทั่งชาวบ้านออกจากผีได้สำเร็จ ต่อมาคุณยายสุภา กิมาลีและคุณยายสา มาภา ได้บริจาคที่ดินประมาณ ๖ ไร่ ๒ งาน เพื่อสร้างเป็นวัดและก็มีคุณยายสุวรรณดี จันทร์ศรีเมือง และคุณยายสุภา กิมาลี เกิดศรัทธามาขอบวชเป็นแม่ชีด้วยเมื่อประมาณ ปี พ.ศ. ๒๔๗๒ ได้นำหลาน คือเด็กหญิงเลี่ยน มาภา อายุ ๑๒ ปี มาปรนนิบัติรับใช้ ซึ่งต่อมาเกิดความเลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนาจึงขอบวชเป็นแม่ชีด้วยอีกคน เมื่อเดือน ๔ ปีมะแม พ.ศ. ๒๔๗๔ ขณะที่อายุ ๑๔ ปี หลังจากนั้นได้มีพระธุดงค์และพ่อแม่ครูบาอาจารย์เมตตาแวะเวียนมาจำพรรษาเพื่ออบรมสั่งสอนธรรมะให้แก่เหล่าแม่ชีอยู่มิขาดอาทิ เช่น หลวงปู่ทองรัตน์ กนฺตสีโล ซึ่งเป็นพระอาจารย์ของหลวงปู่กินนารี จนฺทิพโย ช่วงระหว่างที่หลวงปู่กินนรีออกเดินธุดงค์ไปยังประเทศพม่าและอินเดีย ซึ่งทั้งสามมีหลวงปู่ชา สุภทโท (พระโพธิญาณเถระ) และหลวงปู่อวน ปคุโณ เป็นลูกศิษย์ของหลวงปู่กินนรี เป็นต้น วัดป่าเมธาวิเวกจึงเป็นสถานที่ที่สำคัญของลูกหลานชาวหนองฮีและใกล้เคียงได้มาบวชเรียนทั้ง พระและแม่ชี เพื่อศึกษาฝึกอบรมและปฏิบัติธรรมจวบจนถึงปัจจุบัน

วัดป่าเมธาวิเวก ได้รับพระราชทานวิสุสงขลาคราม ศรีมาเมื่อ วันที่ ๒๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๗ เขตวิสุสงคราม ศรี กว้าง ๒๕ เมตร ยาว ๔๐ เมตร มีชื่ออยู่ในทะเบียนวัดของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และมีสภาพเป็นวัดตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติพระสงฆ์ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๓๔ รหัส ๐๔๔๘๐๒๐๒๐๐๗ การบริหารและการปกครองจากอดีตจนถึงปัจจุบันมีเจ้าอาวาสเท่าที่ทราบนาม คือ

รูปที่ ๑ หลวงปู่วิเศษ
รูปที่ ๒ พระสุ
รูปที่ ๓ พระแลน
รูปที่ ๔ พระสา
รูปที่ ๕ พระสมควร
รูปที่ ๖ พระกิ้ม
รูปที่ ๗ พระอธิการสุจิต สุจิตฺโต

รูปที่ ๘ พระชู อปฺปกิจโจ

รูปที่ ๙ พระอธิการอิทธิศักดิ์ ทีปธมฺโม

รูปที่ ๑๐ พระอธิการผล กิตติสาโร

รูปที่ ๑๑ พระครูวิเวกธีรกร (เชี่ยวชาญ ธีรปญฺโญ) เป็นเจ้าอาวาสตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546 จนถึงปัจจุบัน โดยมี พระ ๒ รูป และ แม่ชี ๒ คน อยู่ประจำที่วัดในขณะนี้

ปัจจุบันมีอาคารเสนาสนะ ประกอบด้วย ศาลาการเปรียญหนึ่งหลัง กว้าง ๑๒ เมตร ยาว ๑๖ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๕ กุฏิสงฆ์ ๔ หลัง ที่พักแม่ชี ๔ หลัง หอสวดมนต์ ๒ หลัง ศาลารับรองพระ ๒ หลัง มณฑปธรรมมาณุสรณ์แม่ชีเลี่ยน มาภา ๑ หลัง ศาลาเอนกประสงค์ ๒ หลัง ห้องน้ำห้องส้วม ๙ หลัง แท่งน้ำประปา ๒ แท่ง โรงครัว ๑ หลัง โรงเก็บวัสดุสังฆภัณฑ์ ๑ หลัง เมรุเผาศพ ๑ หลัง ศาลาสวดศพ ๒ หลัง ที่ดินตั้งวัดเดิมมีเนื้อที่ ๖ ไร่ ๒ งาน ๘๗ ๑\ ๑๐ ตารางวา

ทิศเหนือ จรดที่ดินของนางนวมมา จันทร์ศรี

ทิศใต้ จรดที่ดีของนายม้าว กิมาลี นางสีถาน กิมาลี นางศรีสุพล มหาพันธ์ และที่ดินของนางจำปี กิมาลี

ทิศตะวันออก จรดลำธารสาธารณะห้วยแคน

ทิศตะวันตก จรดทางสาธารณะและที่ดินของนางก้าวมา ศรีเนตร

วัดมีที่ธรณีสงฆ์ ๗ แปลง เป็นที่ที่อนุรักษ์ป่าไม้และพื้นที่ปลูกป่าของวัด และได้ซื้อที่ดินของนางนวมมา จันทร์ศรี จำนวน ๔ ไร่ ๒ แรง เพื่อก่อสร้างอุโบสถ รวมวัดมีที่ดินรวมทั้งสิ้น ๓๐ ไร่ ๓ งาน ๓๒๖ ๑/ ๑๐ ตารางวา

พระครูวิเวกธีรกร
(เชี่ยวชาญ ธีรปญฺโญ)
เจ้าอาวาสวัดป่าเมธาวิเวก

<u>เจ้าอาวาส</u>

๑. หลวงพ่อวิเศษ

๒. พระอาจารย์สุ

๓. หลวงพ่อแลน

๔. หลวงพ่อสา

๕. พระอาจารย์สมควร ธัมมวะโร

๖. พระอาจารย์กิ้ม

๗. เจ้าอธิการสุจิตร กันตะสีโล

๘. หลวงพ่อชู

๙. อาจารย์อิทธิศักดิ์ ทีปธัมโม (หลวงพ่อบุญเลิศ)

๑๐. หลวงพ่อฝน

๑๑. พระครูวิเวกธีรากร (เชี่ยวชาญ ธีรปัญโญ)

๓. วัดป่าหนองฮี

วัดป่า	หนองฮี	สาขาหนองป่าพง
ยังดำรง	ปฏิบัติ	กัมมัฏฐาน
ได้พระสงฆ์	ปฏิบัติดี	มีมานาน
ชนชาวบ้าน	จิตเลื่อมใส	ในพระธรรม

วิรัช กานานนท์ เขยหนองฮี

๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๗

วัดป่าหนองฮี สาขาวัดป่าพง ที่ ๑๐๙ ตั้งอยู่เลขที่ ๙๖ บ้านหนองฮี หมู่ที่ ๑๒ ตำบลหนองฮี อำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๑

เจ้าอาวาส

๑. พระอาจารย์อภิชาต ธัมมะชีวี

๒. พระอาจารย์ประมวล อนุตตะโร

๓. พระอาจารย์วรรณจิต ทิปวโร (พระครูโพธิวนานุรักษ์)

๔. พระอาจารย์สมรวย ปมุตโต

๕. พระอาจารย์พิสุทธิ์ สุทธิญาโน

๖. พระอิทธิศักดิ์ ทีปธัมโม

๗. พระอาจารย์พูนเพชร อาภากะโร (พระครูปภาสวชิระธรรม)

๔.๒ โรงเรียน

๑. โรงเรียนชุมชนหนองฮีสามัคคี

ชื่อถิ่นเก่า	นามว่า	ประชาสามัคคี
ครั้งก่อนนี้	อยู่ที่วัด	จัดการสอน
ครั้นต่อมา	เปลี่ยนชื่อใหม่	ให้สังวร
จากเก่าก่อน	จนปัจจุบัน	นั้นเปลี่ยนมา

วิรัช กานานนท์ เขยหนองฮี

๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๗

โรงเรียนชุมชนหนองฮีสามัคคี ตั้งอยู่เลขที่ ๑๑๑ บ้านหนองฮี หมู่ที่ ๑ ตำบลหนองฮี อำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม เดิมชื่อ โรงเรียนวัดดำรงเมธยาราม ตั้งอยู่ที่วัดดำรงเมธยาราม บ้านหนองฮี อำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๖ โดยมีครูคนแรก คือ พระอาจารย์ธรรมรส (นายธรรมรส แสงผา) และ พ.ศ. ๒๔๗๘ ได้ย้ายเป็นเอกเทศมาตั้งใหม่อยู่ที่บริเวณดอนหอ ทิศตะวันออกของหมู่บ้าน และมีคุณพ่อหงส์ มาภา ได้บริจาคที่ดินเพิ่มเติมอีกส่วนหนึ่ง พร้อมทั้งได้มีชาวบ้านหนองฮีมาร่วมกันบริจาคไม้และแรงงานก่อสร้างอาคารไม้หลังแรกของโรงเรียนจนสำเร็จและได้ตั้งชื่อว่าโรงเรียนบ้านหนองฮี (ประชาสามัคคี) ต่อมาเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๔ ได้เปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนชุมชนหนองฮีสามัคคี จนถึงปัจจุบัน

ผู้บริหารโรงเรียน

๑. นายพอม หงษ์ภักดี

๒. นายโสภา วงค์กระสัน

๓. นายนนท์ จันทะแก้ว

๔. นายสมคิด คำวงศ์ษา

๕. นายไพบูลย์ แสงอุไรสิทธิ์

๖. นายสมบูรณ์ เสนาจันทร์

๗. นายอนุวัฒน์ คุ้มหนองฮี

๘. นายวิมล โคตตะวงศ์

๙. นายเมธีพงษ์ ยงยันต์

๒. โรงเรียนมัธยมพัชรกิติยาภา ๑ นครพนม

โรงเรียน	มัธยม	พัชรกิติยาภา
พระบรมโอสา	พระองค์	ทรงอุปถัมภ์
ลูกหลานเรา	ได้พากเพียร	เรียนจดจำ
การศึกษานำ	โรงเรียนเด่น	เห็นเป็นจริง

วิรัช กานานนท์ เขยหนองฮี

๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๗

โรงเรียนมัธยมพัชรกิติยาภา ๑ นครพนม

โรงเรียนมัธยมพัชรกิติยาภา ๑ นครพนม โรงเรียนในพระราชูปถัมป์ ในสมเด็จ พระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๒๐๗ หมู่ที่ ๑๒ ตำบลหนองฮี อำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม บนพื้นที่ ๕๖ ไร่ ๒ งาน ๔๙.๖ ตารางวา โดยมีผู้บริจาคที่ดินในการสร้างโรงเรียนได้แก่

นายยนต์ ไตรผล นายทศ ไตรผล นายสมสนุก ไตรผล นายเรือน ไตรผล นางหุ่ง รามฤทธิ์ นายแก้ว ด้วงโต้ด นางเจียง กิมาลี นางนวล โฉมเฉลา

วันที่ ๑๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๑ เปิดเป็นสาขาของโรงเรียนปลาปากวิทยา โดยการนำของพระครูสุนันท์ธรรมสถิตย์ เจ้าอาวาสวัด ดำรงเมธยาราม นายโนน มาภา กำนันตำบลหนองฮี และนายสุเมธ สมตัว ครูใหญ่โรงเรียนปลาปากวิทยา โดยมี มีนายพันธ์ วังทะพันธ์ เป็นผู้ดูแลสาขา โดยเปิดทำการเรียนการสอนอยู่ที่ศาลาการเปรียญ วัดป่าเมธาวิเวก และได้ย้ายมาทำการสอนอยู่ที่โรงเรียนชุมชนหนองฮีสามัคคี

วันที่ ๑๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๓๒ กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศจัดตั้งโรงเรียนมัธยมศึกษา ชื่อ โรงเรียนหนองฮีวิทยาคม

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัวในขณะดำรงพระราชอิสริยยศ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงสนพระราชหฤทัยในการจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาสำหรับเยาวชนตำบลที่ห่างไกลเป็นอย่างยิ่งและเชื่อว่าการรักษาระดับนี้ไว้จะช่วยได้ ให้เยาวชนได้คิด ทำ แก้ปัญหา ทำงานเป็นหมู่คณะ สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในอนาคตได้อย่างมีความสุขอย่างแท้จริง จึงพระราชทานราชทรัพย์และสิ่งของส่วนพระองค์สมทบทุนค่าก่อสร้างของโรงเรียน ด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ กระทรวงศึกษาธิการจึงได้น้อมเกล้าฯ มอบให้โรงเรียนหนองชีวิทยาคม เป็นโรงเรียนในพระราชูปถัมภ์ในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร

วันที่ ๑๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๒ กรมสามัญศึกษาได้ประกาศเปลี่ยนชื่อ โรงเรียนหนองฮีวิทยาคมเป็นโรงเรียนมัธยมพัชรกิติยาภา โดยมีนายพันธ์ วังทะพันธ์ เป็นอาจารย์ใหญ่ ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อโรงเรียนเป็น " โรงเรียนมัธยมพัชรกิติยาภา ๑ นครพนม " เมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๐ โดยมีผู้บริหารโรงเรียนดังนี้

ชื่อ	ตำแหน่ง	ระยะเวลา
๑. นายพันธ์ วังทะพันธ์	ผู้อำนวยการ	๒๕๓๑ – ๒๕๔๕
๒. นายสุวรรณ ตรีขัน	ผู้อำนวยการ	๒๕๔๖ – ๒๕๕๑
๓. นายทนงชัย เจริญรัตน์	ผู้อำนวยการ	๒๕๕๑ – ๒๕๖๐
๔. นางอุไรวรรณ แสนมิตร	รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ	๒๕๖๐ – ๒๕๖๑
๕. นายสุรชัย สุทธิอาจ	ผู้อำนวยการ	๒๕๖๑ – ๒๕๖๔
๖. นายบัณฑิต นามพลแสน	ผู้อำนวยการ	๒๕๖๔ – ปัจจุบัน

โรงเรียนมัธยมพัชรกิติยาภา ๑ นครพนม

๔.๓ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหนองฮี

ที่สิบห้า ตุลาคม สองห้าสองสอง
ฝ่ายปกครอง มาก่อตั้ง ได้ดังหมาย
ศูนย์พัฒนา สอนเด็กจริง ทั้งหญิงชาย
ตั้งเป้าหมาย ให้ลูกหลาน ได้อ่านเรียน

วิรัช กานานนท์ เขยหนองฮี

๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๗

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองฮี

ประวัติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองฮี หมู่ที่ ๑ ก่อตั้งเมื่อ วันที่ ๑๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๒ โดยการสนับสนุนของผู้ปกครองและเจ้าหน้าที่ของราชการ มีผู้ดูแลเด็ก รุ่นแรก คือ ๑. นางนิมิตร เสนาจันทร์ ๒.นางนวล โฉมเฉลา ๓. นางแสวง พุทธวงศ์ และ ๔. นางลำดวน ด้วงโต้ด ได้เจริญก้าวหน้ามาเป็นลำดับ มีจำนวนเพิ่มขึ้นค่าบำรุงศูนย์เก็บได้สม่ำเสมอเดือนละ ๓๐ บาท/คน ทำให้ศูนย์มีความมั่งคงตลอดมาหลังจากการดำเนินงานมาได้ ๒ ปี ๑ เดือน มูลนิธิ ซี ซี เอฟ จึงให้การสนับสนุนค่าตอบแทนผู้ดูแลเด็ก เงินเดือนผู้ประสานงานค่าอาหารกลางวันเงินหมวดพัฒนาครอบครัว และหมวดพัฒนาชุมชนอีกทั้งราษฎรและผู้ปกครองได้รับการสนับสนุนแรงงานและทุนสมทบมาตลอดมาจนกระทั่ง ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ กรมพัฒนาชุมชนได้ถ่ายโอนภารกิจศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้องค์การบริหารส่วนตำบลหนองฮี เป็นผู้รับผิดชอบบริหารจัดการทั้งหมด ต่อมาได้รับงบประมาณจากกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นก่อสร้างอาคารหลังใหม่ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ซึ่งอยู่ในพื้นที่สาธารณะหมู่ที่ ๒ ตำบลหนองฮี อำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม มีพื้นที่โดยประมาณ ๓ ไร่ ๒ งาน ๒๕ ตารางวา ได้รับการสนับสนุนจากชุมชนผู้ปกครอง หน่วยงานภาครัฐ เอกชนสมทบทุนตลอดมาและย้ายเข้ามาอยู่อาคารหลังใหม่เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นต้น

<u>ประธานกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหนองฮี</u>

๑. นายสมบูรณ์ เสนาจันทร์
๒. นายเชวง ด้วงโต้ด
๓. นายสุทิศ คงอยู่
๔. นายนิยม กิมาลี
๕. นายสถิน นามวงศ์

๔.๔ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองฮี (สถานีอนามัยหนองฮี)

ที่พึ่งพา เมื่อคราว ยามป่วยไข้
ได้อาศัย ไปรักษา คราก่อนนี้
ก่อตั้งมา เป็นเวลา หลายสิบปี
จากสถานี เป็นโรงพยาบาล ผันผ่านมา

วิรัช กานานนท์ เขยหนองฮี
๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๗

ประวัติความเป็นมาของสถานีอนามัยหนองฮี ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๘ โดยเป็นสำนักงานผดุงครรภ์ พ.ศ. ๒๕๑๔ ยกฐานะเป็นสถานีอนามัยหนองฮี และใน พ.ศ. ๒๕๕๒ ยกฐานะเป็นโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองฮี

ผู้บริหารโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองฮี

๑. นางนุภาพ อู่อ้น เจ้าหน้าที่ผดุงครรภ์
๒. นายอภิรักษ์ จันดี หัวหน้าสถานีอนามัยหนองฮี
๓. นางสำเนียง ลุนบุตร หัวหน้าสถานีอนามัยหนองฮี
๔. นางทัศนา คุ้มหนองฮี หัวหน้าสถานีอนามัยหนองฮี
๕. นายพรชัย พรมบุตร ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองฮี
๖. นายสุทธิพร สุพล ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองฮี
๗. นายอภิชาติ ขันตี ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองฮี

๔.๕ สถานีตำรวจภูธรหนองฮี

สถานที่ สำคัญ อีกหนึ่งแห่ง
คือสถานี ตำรวจ อวดให้เห็น
ใครมีทุกข์ พึ่งพาได้ ไม่ยากเย็น
ปลับทุกข์เข็ญ ชาวบ้านได้ ให้อยู่ดี

วิรัช กานานนท์ เขยหนองฮี
๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๗

สถานีตำรวจภูธรหนองฮี ตั้งอยู่ที่ เลขที่ ๒๒๒ บ้านหนองฮี หมู่ที่ ๑๒ ตำบลหนองฮี อำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม ก่อตั้งเมื่อ วันที่ ๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๐๘

ทำเนียบผู้บังคับบัญชาของสถานีตำรวจภูธรหนองฮี

ชื่อ	ตำแหน่ง	ระยะเวลา
๑. จ.ส.ต.ทองอยู่ เจริญสุข	หน.สภ.ต.หนองฮี	๒๕๑๐–๒๕๑๒
๒. จ.ส.ต.ทองมา อุปสิทธิ์	หน.สภ.ต.หนองฮี	๒๕๑๒–๒๕๑๕
๓. จ.ส.ต.ทองพูน นาคมีตระกูล	หน.สภ.ต.หนองฮี	๒๕๑๕–๒๕๒๘
๔. ร.ต.อ.ทองสุน ยืนสุข	หน.สภ.ต.หนองฮี	๒๕๒๘–๒๕๓๐
๕. พ.ต.ท.ระวี สีหะรัตน์	สว.สภ.ต.หนองฮี	๒๕๓๐–๒๕๓๒
๖. ร.ต.อ.สุขสันต์ พลมณี	สว.สภ.ต.หนองฮี	๒๕๓๒–๒๕๓๖
๗. พ.ต.ท.วิรัช ปวงนิยม	สว.สภ.ต.หนองฮี	๒๕๓๖–๒๕๓๘
๘. พ.ต.ท.สมทรัพย์ สวัสดิพาณิชย์	สว.สภ.ต.หนองฮี	๒๕๓๘–๒๕๓๙
๙. พ.ต.ท.ชัยณรงค์ ก้านทอง	สว.สภ.ต.หนองฮี	๒๕๓๙–๒๕๔๑
๑๐.พ.ต.ท.สุชาติ พยัคฆ์มะเริง	สว.สภ.ต.หนองฮี	๒๕๔๑–๒๕๔๓
๑๑.พ.ต.ท.พรศักดิ์ ศรีโพธิ์ธา	สว.สภ.ต.หนองฮี	๒๕๔๓–๒๕๔๙
๑๒.พ.ต.ต.พงษ์ศักดิ์ เตยหล้า	สว.สภ.หนองฮี	๒๕๔๙–๒๕๕๑
๑๓.พ.ต.ท.สุนันท์ สร้อยสุด	สวญ.สภ.หนองฮี	๒๕๕๑–๒๕๕๔
๑๔.พ.ต.ท.ชลอ ยอดเงิน	สวญ.สภ.หนองฮี	๒๕๕๔–๒๕๕๕
๑๕.พ.ต.ท.เศรษฐวุฒิ รอดจันทร์	สวญ.สภ.หนองฮี	๒๕๕๕–๒๕๕๙
๑๖.พ.ต.ท.ชลพงศ์ อารมย์ดี	สวญ.สภ.หนองฮี	๒๕๕๙–๒๕๖๐
๑๗. พ.ต.ท.สมภพ แก้วรุณคำ	สวญ.สภ.หนองฮี	๒๕๖๐–๒๕๖๖
๑๘. พ.ต.ท.ศรายุทธ ศรีมัญจาบุรี	สวญ.สภ.หนองฮี	๒๕๖๗ –

๔.๖ หมวดทางหลวงปลาปาก (หนองฮี)

หน่วยราชการ	ที่สำคัญ	อีกหนึ่งที่
หมวดทางหลวง	หนองฮี	มีให้เห็น
ทางสะดวก	สัญจรได้	ไม่ลำเค็ญ
ใช้เช้าเย็น	คมนาคม	นิยมจร

วิรัช กานานนท์ เขยหนองฮี

๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๗

หมวดทางหลวงปลาปาก

ก่อตั้งขึ้นเมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๕๑๒ แต่ก่อนรู้จักกันในชื่อบ้านพักกรมทาง ต่อมาเปลี่ยนเป็นหมวดการทางหนองฮี ปัจจุบันเปลี่ยนเป็นหมวดทางหลวงปลาปาก

<u>มีหัวหน้าหมวด</u> ดังต่อไปนี้

๑. นายช่างบุญถึง โทพล

๒. นายช่างประเสริฐ จิตต์มั่นการ

๓. นายช่างนุภาพ โกพล

๔. นายช่างวิรัตน์ ศิรินพกุล

๕. นายช่างอดิศร รัตนวรรณโสภา

๖. นายช่างสิทธิชัย เวชกุล

๗. นายช่างปัญญา พึ่งประจวบ

๘. นายช่างวิทิต นาระวิน

๙. นายช่างสุรศักดิ์ แพงวงษ์

๑๐. นายช่างประเสริฐ ศรีพระจันทร์

๕. วัฒนธรรมประเพณีของหมู่บ้านหนองฮี (ฮีต ๑๒ คอง ๑๔)

<u>ฮีต ๑๒ ของชาวหนองฮี</u>

๑. เดือนอ้าย บุญเข้ากรรม หมายถึง ปริวาสกรรม

๒. เดือนยี่ บุญคูณลาน หมายถึง เป็นพิธีกรรมฉลองภายหลังจากเสร็จสิ้นการเก็บเกี่ยว

๓. เดือนสาม บุญกองข้าว ตรงกับวัน ขึ้น ๒ ค่ำ ถึง ๓ ค่ำ เดือน ๓

๔. เดือนสี่ บุญผเหวด ตรงกับวัน แรม ๔ ค่ำ ถึง ๖ ค่ำ เดือน ๔

๕. เดือนห้า บุญสงกรานต์ ตรงกับ วันที่ ๑๓ เมษายน

๖. เดือนหก บุญวันวิสาขะ ตรงกับวัน ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖

๗. เดือนเจ็ด บุญชำระบ้าน บุญเบิกบ้าน บุญกลางบ้าน บุญคุ้ม เป็นงานบุญที่ชาวอีสานจะจัดงานประเพณีขึ้น มีจุดประสงค์เพื่อ ปัดรังควานและขับไล่เสนียดจัญไร ตลอดถึงเหล่าภูติผีปีศาจหรือสิ่งชั่วร้ายให้ออกไปจากหมู่บ้าน นอกจากเป็นการทำบุญเพื่อชำระล้างสิ่งที่ไม่ดี แล้ว ยังมีการทำพิธีบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่เมือง เพื่อให้เกิดความเป็นสิริมงคล จัดขึ้นในเดือน ๗ ของทุกๆ ปี

๘. เดือนแปด บุญเข้าพรรษา ตรงกับ วันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๘

๙. เดือนเก้า บุญห่อข้าวประดับดิน ตรงกับ วันแรม ๑๔ ค่ำ เดือน ๙

๑๐. เดือนสิบ บุญห่อข้าวสาก ตรงกับ วันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๐

๑๑. เดือนสิบเอ็ด บุญออกพรรษา ตรงกับ วันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑

๑๒. เดือนสิบสอง บุญกฐิน /ประเพณีลอยกระทง ตรงกับวัน แรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ ถึง ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒

<u>คองสิบสี่</u> หมายถึง ข้อกติกาของสังคม ๑๔ ประการที่ยึดถือปฏิบัติต่อกันเพื่อความสงบเรียบร้อยของสังคม มีดังนี้

๑. เมื่อได้ข้าวใหม่หรือผลหมากรากไม้ ให้บริจาคทานแก่ผู้มีศีลแล้วตนจึงบริโภคและแจกจ่ายแบ่งญาติพี่น้องด้วย

๒. อย่าโลภมาก อย่าจ่ายเงินแดงแปงเงินคว้าง และอย่ากล่าวคำหยาบช้ากล้าแข็ง

๓. ให้พร้อมกันเอ็ดฮั้วต้ายและกำแพงอ้อมวัดวาอาฮามและบ้านเฮือนแห่งตนแล้วปุกหอบูชาไว้สี่แจบ้านและเฮือน

๔. ให้ล้างตีนก่อนขึ้นเฮือน

๕. เมื่อถึงวันศีล ๗-๘ ค่ำ ๑๔-๑๕ ค่ำ ให้สมมาก้อนเส้า สมมาคีงไฟ สมมาขั้นบันได สมมาผักตู (ประตู) เฮือนที่ตนอาศัยอยู่

๖. ให้ล้างตีนก่อนเข้านอนตอนกลางคืน

๗. ถึงวันศีล ให้เมียเอาดอกไม้ธูปเทียนมาสมมาสามี แล้วให้เอาดอกไม้ ไปถวายสังฆเจ้า

๘. ถึงวันศีลดับ ศีลเพ็ง ให้นิมนต์พระสงฆ์มาสูดมนต์เฮือน แล้วทำบุญตักบาตร

๙. ให้ตื่นนอนแต่เช้า เมื่อภิกษุมาบิณฑบาตร อย่าให้เพิ่นคอย เวลาใส่บาตรอย่าซุน (แตะ) บาตร อย่าซูนภิกษุสามเณร

๑๐. เมื่อภิกษุเข้าปริวาสกรรม ให้เอาขันข้าวตอกดอกไม้ธูปเทียน และเครื่องอัฐบริขารไปถวายเพิ่ม

๑๑. เมื่อเห็นภิกษุ เดินผ่านมาให้นั่งลงยกมือไหว้แล้วจึงค่อยเจรจา

๑๒. อย่าเหยียบเงาพระภิกษุสงฆ์

๑๓. อย่าเอาอาหารเงื่อน (อาหารที่เหลือจากการบริโภค) ทานแก่สังฆเจ้าและอย่าเอาอาหารเงื่อนให้สามีตัวเองกิน

๑๔. อย่าเสพกามคุณในวันศีล วันเข้าวัดสา (เข้าพรรษา) วัดออกพรรษา วันมหาสงกรานต์ และวันเกิดของตน ผู้ใดฝ่าฝืน ลูกหลานสิสอนยาก

ภาคผนวก

ผญาอีสานเกี่ยวกับ "ฮีตสิบสอง" จาก.....

๑. ฮีตในเดือนอ้าย

*"ตกฤดูเดือนอ้าย สายลมมาหนาวหน่วง เดือนนี้ตกหว่างช่วง สังโฆเจ้าเพิ่น**เข้ากรรม***

เฮามาพากันค้ำ ทำบุญตักบาตร ปริวาสซ่อยยู้ ซูค้ำศาสนา "

๒. ฮีตในเดือนยี่

"ฮอดเดือนสองอย่าซ้า ข้าวใหม่ปลามัน ให้เฮามาโฮมกัน แต่งบุญประทายข้าว

เชิญเจ้ามาโฮมเต้า อย่าพากันขี้ถี่ บุญคุณลานตั้งแต่กี้ พากันให้ฮักษา "

๓. ฮีตในเดือนสาม

" ฮอดเดือนสามท้องฟ้า ปลอดโปร่งสดใส ไปทางใด๋เห็นแต่คนใจบุญ ซะแซวเป็นคุ้ม

*เหลียวเห็นซุมสาวน้อย พากัน**ปั้นข้าวกี่** เฮือนละสี่ห้าปั้น พอได้เข้าใส่บุญ*

พ่องกะบีบข้าวปุ้น ตกแต่งอาหาร มีเทิงหวานและคาว หนุ่มสาวมาโฮมต้อม "

๔. ฮีตในเดือนสี่

*ให้คอยซอมไปทางหน้า เดือนสิมาเป็นเดือนสี่ หลังจากบุญข้าวกี่สิมี**บุญพระเวส**เจ้า เฮาสิได้แต่งทาน*

โฮงเขตบ้านย่านถิ่นดินอีสาน สุขสำราญเหลือหลาย ม่วนยินกะเลยต้อน

ตกหว่างตอนคนตั้ง ใจฟังวอนวี่ ตอนกัณหาชาลี สิพรากพ่อแม่แก้วคนสิไห้นั่งฟัง

มีเพียงปีละครั้ง ให้เฮาซ่อยกันสาน จัดเป็นงานประเพณี ให้คนฮุ่นหลังฮู้ "

๕. ฮีตในเดือนห้า

" ตกฤดูเดือนห้า สายลมบ่มาผ่าน เห็นแต่ดอกจานบานแย้ม เต็มทั่วท่งนา

*เดือนนี้บ่ได้ช้า **ปีใหม่**มาเถิง ให้พากันทำบุญ ปล่อยปลาลงน้ำ*

เต่าสิถามหาบุ้น คนบุญสิมาปล่อย นกสิงอยง่าไม้ คอยถ้าตั้งแต่ฝน

เดือนนี้ม่วนจ้นๆ คนกะหลั่งมาหลาย เอาพระทรายมากอง ก่อเป็นเจดีย์ไว้ "

๖. ฮีตในเดือนหก

“ ฮอดเดือนหกเสียงฟ้า ไขบอกข่าวทางคน มีแต่ฝนกับลมส่งเสียงกึกก้อง
สายตามองเห็นแล้ว ในใจกะให้ม่วน ส่วนว่าเขียดอีโม้ ลำเกี้ยวใส่ผู้สาว
เห็นปลาขาวปลาซิว ปลานิลปลากะเดิด แล่นหยอกล้อ กันเล่นเหลือหลาย
เดือนนี้เหมิดโทษฮ้ายบ่มีเรื่องเลิงหลง อัศดงดวงอาทิตย์ค่ำลงปลายไม้
*เห็นแต่สีใสเน้น วันเพ็ญสิบห้าค่ำ **วิสาขะ**เลิศล้ำ ชาวบ้านบ่อยู่เสย*
ไผกะยิ้มเปัยๆ ลงวัดเวียนเทียน ได้เวียนมาเถิง นพคุณคลองเค้า "

๗. ฮีตในเดือนเจ็ด

“ เดือนเจ็ดเผาความฮ้าย อันตรายบ่มาผ่าน นิมนต์พระขึ้นบ้านเล็งเป้าเข้าสู่ธรรม
บุญสิมาซ่อยค้ำ ซูส่งราศรี บารมีผลทาน สิไล่มารเลยพ้น
*ตั้งแต่คนเฮาได้ เคยได้ยินแต่ปางก่อน **บุญซำฮะ**สละความเดือดฮ้อน เมืองบ้านสิซุ่มเย็น "*

๘. ฮีตในเดือนแปด

“ จันทร์เพ็ญแจ้ง ทอแสงใสสว่า เดือนแปดมาฮอดแล้ว สิแวดขึ้นลื่นหลัง
*เดือนนี้สงฆ์เพิ่นยั้ง เข้าอยู่**จำพรรษา** ภาวนาอบรม ข่มใจสู่แลงเช้า*
เฮามาพากันเข้า ทำบุญพร้อมพร่ำ ถวายผ้าอาบน้ำ ให้ญาท่านเพิ่นใช้สอย
เดือนแปดคล้อย เห็นลมทั่งใบเสียว เหลียวเห็นฝูงปลาขาว แล่นมาโฮมต้อน
กบเพิ่นนอนคอยถ้า ฝนลงมาสิได้ม่วน ลงเล่นน้ำ ส่งเสียงฮ้องซ่วนแซว "

๙. ฮีตในเดือนเก้า

“ เดือนเก้ามาฮอดแล้ว บ้านป่าขาดอน เห็นนกเขางอยคอน ส่งเสียงหาซู้
*เถิงฤดูเดือนเก้า อีสานเฮาท้องถิ่น เคยได้ยิน**ประดับดิน** ทานฮอดทอดถวาย*
พ้นจากมารหยาบฮ้าย พากันอยู่เป็นสุข โพยภัยทุกข์อย่าผ่านผายมาใกล้
มีแต่สดใสจ้น คนจนแสนม่วน ต่างกะชวนพี่น้อง ลงโต้งแต่งทาน "

๑๐. ฮีตในเดือนสิบ

“ โขงเขตบ้าน ย่านป่านาหวาย เถิงเดือนสิบ สิก่นมันมาต้ม
พ่องกะงมกอข้าว หาเทากำลังอ่อน พ่องกะคอนต่าน้อย ลงห้วยฮ่องนา
*เดือนนี้บ่ได้ช้า พากันแต่งทานถง **ข้าวสาก**ลงไปวัด ให้หมู่สังโฆเจ้า*
มีลาบเทาพร้อมหมกดักแด้ ของดีคั่วกุดกี่ ซุบบักมี้ กะมาพร้อมพร่ำกัน "

๑๑. ฮีตในเดือนสิบเอ็ด

*“ เดือนสิบเอ็ดว่านั้น หัวลมอ่วยโซยหนาว–สาแล้ว ส่วนผู้สาวสิขาลาย ส่วนผู้ชายสิขาเกลี้ยง ได้ยินเสียงลมต้อง ปลายสำสาอยู่เวิ่นๆ หมาจอกเอิ้นสั่งซู้ กะปูหม่นเข้าฝั่งหนอง นกแจนแวนออกฮ้อง หาคู่ผสมพันธุ์ ควายบักเทิกตกมัน ไล่ตำแต่ตอพร้าว ฝูงปลาขาวลงโฮมต้อน ผู้สาวนอนขี้ค้านตื่น ปลาดุกบีนค่อนสิแจ้ง หันหน้าเข้าใส่หลุม ฟังเสียงฟ้าฮ้องตุ้ม เอิ้นสั่งฤดูฝน ฝูงหมู่คนลงเลาะ ไฮ่นาปลาข่อน เดิกออนซอนจันทร์ใสแจ้ง ทอแสงใสสง่า **<u>ออกพรรษา</u>**ห่อข้าวต้ม ลมล่อแต่หมู่ปลา บัดนี้แล้ววัดสิเป็นกำพร้า บ่มีพระสิมานอน มาออนซอนแต่ทายก ไล่แต่งัวเข้ามาเลี้ยง ได้ยินเสียงกลองโย่น วันเพ็ญสิบห้าค่ำ พระสิลาแม่ออกค้ำ ไตรมาสสิสั่งลา "*

๑๒. ฮีตในเดือนสิบสอง

*“ เหลียวขึ้นเบิ่งท้องฟ้า เห็นแต่ว่าวเดือนสิบสอง ลมคะนองโชยพัด ง่ายมกะเลยมั่น พอสมควรหาผ้า **<u>กฐินทาน</u>**มาทอด ตลอดเดือนหนึ่งพุ้น หาได้ดั่งประสงค์ หลวงปู่คงไปหาผ้า หลวงตาดีหาน้ำคั่ง หลวงปู่สอนนั่งฝั่นด้าย หัวซ้ายเข้าใส่กัน พอแต่ว่าง โลกมันเปลี่ยนเวียนวัน ปัจจุบันโยมเลยเฮ็ด แห่แหนเวียนตั้ง ต่างกะหวังเต็มที่ เอาความดีบ่ดูหมิ่น บุญกฐินซ่อยค้ำ ทานทอดให้หมู่สงฆ์ ท่วมหรือแล้ง ขาดแหว่งบ่สมบูรณ์ ประเพณีทำบุญ พ่อแม่เฮาบ่เคยถิ่ม เอาความดีเป็นลิ่ม สลักใจไว้คงถี่ สามัคคียึดไว้ อย่าไลถิ่มฮีตคอง.....”*

<u>รายนามคณะผู้จัดทำ</u>

ใบลงทะเบียนผู้เข้าร่วมเสวนาสืบค้นประวัติบ้านหนองฮี

๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๗

ณ ที่ทำการกลุ่มออมทรัพย์ฯ บ้านหนองฮี

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ลายมือชื่อ	ตำแหน่ง
๑	นายโนน มาภา		อดีตกำนันตำบลหนองฮี
๒	นายเชวง ด้วงโต้ด		อดีตกำนันตำบลหนองฮี
๓	นายเฉลิม มาภา		อดีตผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑
๔	นายเจริญ มาภา		อดีตผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๑๑
๕	นายคำหม่อน จันทร์ศรีเมือง		อดีตผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๑๑
๖	นายประโยชน์ มาภา		ปราชญ์ชาวบ้าน
๗	นายนันทา ปุรณกรณ์		ปราชญ์ชาวบ้าน
๘	นายนิสัย ด้วงโต้ด		ปราชญ์ชาวบ้าน
๙	นายเก่ง กินลา		ปราชญ์ชาวบ้าน
๑๐	นายผจญ มูลเมือง		ปราชญ์ชาวบ้าน
๑๑	นายสลัก กิมาลี		ปราชญ์ชาวบ้าน
๑๒	นายวิมล โคตตะวงศ์		อดีต ผอ.รร.ชุมชนหนองฮีฯ
๑๓	นายวิจัย มาภา		ประธานชมรมผู้สูงอายุหนองฮี
๑๔	นางศิระประภา แสงผา		ข้าราชการครูเกษียณ
๑๕	นางจินตนา วาชัยยุง		สมาชิกสภา อบจ.นครพนม เขต ๒
๑๖	นายไตรสมุทร จันทร์ศรีเมือง		อดีตนายก อบต.หนองฮี
๑๗	นายสมยงค์ มูลเมือง		อดีต สมาชิก อบต.หมู่ที่ ๑
๑๘	นายนิยม กิมาลี		กำนันตำบลหนองฮี
๑๙	นายพิษณุ ด้วงโต้ด		สมาชิก อบต.หมู่ที่ ๑
๒๐	นายพิชิต สุระทอน		ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๒
๒๑	นายกัมพล พนาจันทร์		สมาชิก อบต.หมู่ที่ ๒
๒๒	นายสถิน นามวงค์		ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑๓
๒๓	นางพรรณวิไล พยอม		สมาชิก อบต.หมู่ที่ ๑๑
๒๔	นายสยาม สมบัติกำไร		ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑๒
๒๕	นางนิตียา แสงกล้า		สมาชิก อบต.หมู่ที่ ๑๒
๒๖	นายโกเมศ คงอยู่		นายก อบต.หนองฮี
๒๗	นายพัฒนา จันทร์ศรีเมือง		รองนายก อบต.หนองฮี

ลำดับที่	ชื่อ สกุล	ลายมือชื่อ	ตำแหน่ง
๒๘	นายขนะชัย ไตรผล		รองนายก อบ.ต.หนองฮี
๒๙	นายสมพิศ แสงผา		เลขานุการ อบ.ต.หนองฮี
๓๐	นายบัณฑิต นามพลแสน		ผอ.รร.มัธยมพัชรกิตติยาภา ๑
๓๑	นายคำนึง ผาสุก		ประธานวิสหกิจสภาหมู่บ้านหนองฮี
๓๒	นายประวัติ คณะพล		ปราชญ์ชาวบ้าน
๓๓	นายบุญยู้ นันชันดี		ปราชญ์ชาวบ้าน
๓๔	นางสาวอัจฉรา พิมพา		ผู้บันทึกข้อมูล
๓๕	นางสาวภัสร์นลิน บุญทองเถิง		ผู้บันทึกข้อมูล
๓๖	นางสาวสมัยลักษ์ ศักดิ์ไพรินทร์		ผู้ช่วยทำ